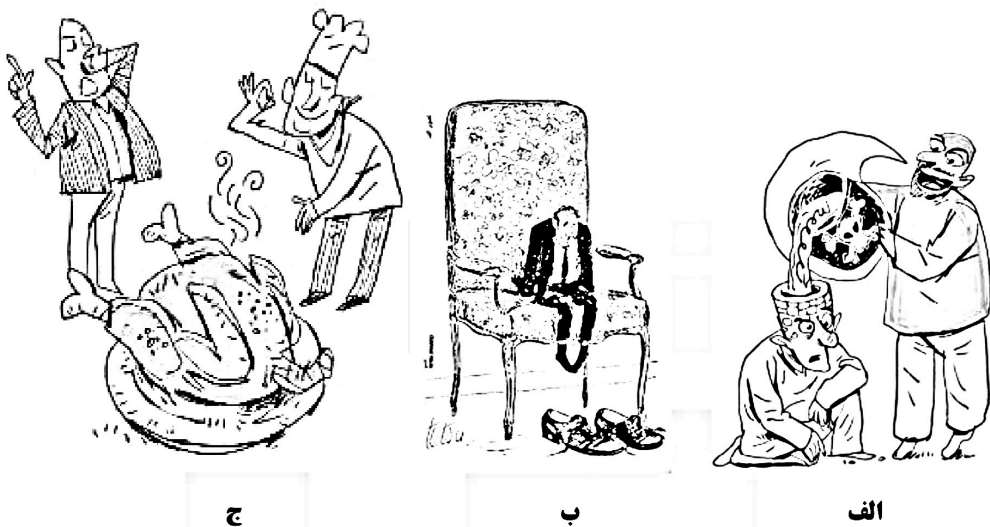

باسمه تعالی

سؤالات امتحان درس: منطق		رشته: ادبیات و علوم انسانی		ساعت شروع: ۸ صبح		مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	
نام و نام خانوادگی:		پایه دهم، دوره متوسطه دوم		تاریخ امتحان: ۱۴۰۳/۰۶/۱۴		تعداد صفحه: ۴	
دانش آموزان روزانه دبیرستان نمونه دولتی امام صادق (ع) شهرستان شادگان استان خوزستان در نوبت تابستان ۱۴۰۳		قاسم مندوانی					
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)						نمره
۱	دروستی یا نادرستی گزاره های زیر را با (ص/غ) مشخص کنید:						۲
الف	دانستن منطق، تنها برای ارزیابی اندیشه های فلسفی به کار نمی رود.						
ب	برای بیان و انتقال افکار خود به دیگران از قواعد صرفی استفاده میکنیم.						
ج	درخت خرماي همسايه ما و درخت خرماي ما، هر دو کلی هستند.						
د	تعریفی را که در آن، با مفهوم عام آغاز میکنیم سپس مفهوم خاصتر را بیان میکنیم؛ «مفهومی» می نامند. .						
ه	در استدلال استقرایی، مقدمات ضرورتاً نتیجه را در پی دارند.						
و	عبارت «که گفتت برو دست رستم ببند»، قضیه نیست.						
ز	دو طرف قضایای شرطی منفصل مانعه الجمع، غیرقابل جمع در صدق هستند.						
ح	در گذشته، سخنران برای یک سخنرانی تبلیغاتی علاوه بر خطابه، از تمامی روشهای اقناعی دیگر نیز بهره می برد.						
۲	گزینه مناسب مربوط به هر سؤال را انتخاب نمایید.						۱
الف	بین دو کلی (ورزشکار) و (فوتبالیست) کدام یک از نسبتهای چهارگانه منطقی برقرار است؟						
	۱- تباین	۲- تساوی	۳- مطلق	۴- من وجه			
ب	استدلال های استقرایی از نظر قوت و ضعف، از چه نوع هستند؟						
	۱- متفاوت	۲- متشابه	۳- یکسان	۴- متضاد			
ج	در صورتی که در جابه جا کردن اجزای قضیه، قاعده عکس مستوی را رعایت نکنیم، دچار چه نوع مغالطه ای میشویم؟						
د	۱- استثنای قابل چشم پوشی	۲- مصادره به مطلوب	۳- ابهام انعکاس	۴- تعمیم شتاب زده			
	در کدام قیاس زیر، حد وسط به صورت یکسان تکرار نشده است؟						
	۱- هر انسانی، حیوان است. هر حیوانی، نیازمند اکسیژن است. پس؛ هر انسانی، نیازمند اکسیژن است.						
	۲- یخ، از آب است. آب، مایع است. پس؛ یخ، مایع است.						
۳	در عبارت های زیر، جاهای خالی را با مناسب ترین کلمه تکمیل کنید.						۲
الف	آموختن منطق مانند آموختن دوچرخه سواری است که باید به صورت.....فرا گرفته شود.						
ب	کاربرد لفظ «مدرسه» در عبارت «از مدرسه اجازه گرفتیم»؛ از نوع دلالت.....است.						
ج	مفهومی که مصداق آن کاملاً مشخص است و قابلیت انطباق بر بیش از یک مورد را ندارد؛.....نام دارد.						
د	یکی از روشهای مقابله با تمثیل ناروا، توجه به وجوه اختلاف و روش دیگر، یافتن استدلال تمثیلی.....است.						
ه	عبارت «هر دانش آموزی، درس خوان است» بر اساس موضوع، یک قضیه حملی.....است.						
و	در دو قضیه متداخل، زمانی که قضیه جزئی کاذب باشد؛ قضیه کلیه آن.....خواهد بود.						
ز	در هنگام نتیجه گیری قیاس اقترانی، پس از حذف حد وسط؛ موضوع نتیجه از مقدمه بدست می آید.						
ح	کسی که در سخنان خو، مرحله به مرحله از رقیبش اعتراف بگیرد؛ از فن بهره برده است.						

۴	از میان عبارتهای زیر، کدام یک «تصور» و کدام «تصدیق» است؟	۰/۵
الف	زمانی که من آمدم	
ب	بعضی از دانش آموزان، خردادماه قبول نشدند.	
۵	مغالطه های سمت چپ با کدام یک از عبارتهای سمت راست، مرتبط است؟ (یک مورد سمت چپ، اضافی است)	۱
الف	موسی ماشین حساب مرتضی را به خواهرش داد.	(۱) نگارشی
ب	فاطمه با خواهرش چهار سال اختلاف دارد.	(۲) تمثیل ناروا
ج	او به من گفت: «دستی بر آتش دارم» گفتم: «چرا دستت گرم نیست؟»	(۳) اشتراک لفظ
د	اتومبیل دزدیده شده توسط کامران پیدا شد.	(۴) ابهام در مرجع ضمیر
		(۵) توسل به معنای ظاهری کلمات
۶	در هر یک از موارد زیر، رابطه مصادیق دو مفهوم کلی، کدام یک از نسبتهای چهارگانه است؟ (تساوی/تباین/مطلق/من وجه)	۰/۷۵
الف	زیارت و واجب	
ب	تلفن همراه و سامسونگ	
ج	مثلث و لوزی	
۷	اقسام تعریفهای زیر را مشخص کنید. (ذکر مصادیق/مفهومی/لغوی یا لفظی)	۰/۷۵
الف	سجام: سامانه جامع ثبت اطلاعات مشتریان	
ب	رودخانه: کارون، مارون، زاینده رود و...	
ج	خفاش: پستانداری که پرواز می کند و در شب به شکار می رود.	
۸	اشکال هر یک از تعریف های زیر را بنویسید.	۰/۷۵
الف	حرکت مکانی: به انتقال شی از مکانی به مکان دیگر می گویند.	
ب	مستطیل: شکلی با چهار ضلع که دو به دو موازی هستند.	
ج	هلال ماه: گوشواره آسمان.	
۹	اقسام استدلال های استقرایی زیر را مشخص کنید.	۰/۷۵
الف	تاکنون همه کلاغ هایی که دیده ام سیاه بودند، پس؛ ممکن نیست هیچ گاه کلاغ سفیدی پیدا شود.	
ب	تهران مانند یک بیمار است، لذا هر چند وقت یک بار به خود می لرزد.	
ج	ماشینم را در حیاط خانه نیافتم. شاید پدرم آن را برداشته باشد، چون دیشب به من گفته بود که به آن نیاز دارد.	
۱۰	اجزای قضیه حمله را در عبارت «کاری، غذا را خوشمزه می کند» مشخص کنید و سپس، آنها را بنویسید.	۰/۷۵
۱۱	تفاوت قواعد مرلج تقابل و عکس مستوی را از نظر جایگاه موضوع و محمول قضیه، بنویسید.	۰/۵
۱۲	در مقدمات قیاس اقترانی شکل چهارم، جایگاه حد وسط چگونه است؟	۰/۵

۱	بر اساس قضیه اصلی، موارد خواسته شده را بنویسید.					۱۳
	عکس مستوی	متداخل	متناقض	متضاد	قضیه اصلی	
	د:	ج:	ب:	الف:	هیچ دایره ای لوزی نیست.	
۱	در صورت صادق بودن قضیه «هر کتابی، جسم است»؛ صادق یا کاذب بودن قضایای زیر را مشخص کنید.					۱۴
	برخی کتاب ها، جسم هستند.					الف
	برخی جسم ها، کتاب هستند.					ب
	هیچ کتابی، جسم نیست.					ج
	برخی کتاب ها، جسم نیستند.					د
۰/۷۵	دامنه مصادیق مفاهیمی که زیر آنها خط کشیده شده است را با علامت «+» یا «-» مشخص کنید.					۱۵
	هیچ مربعی، دایره نیست.					الف
	بعضی گل ها، قرمز هستند.					ب
	هر پرنده ای، جاندار است.					ج
۱/۲۵	معتبر یا نامعتبر بودن قضایای زیر را مشخص کنید و در صورت نامعتبر بودن، دلیل آن را بنویسید.					۱۶
	هیچ اسبی، بالدار نیست. هیچ بالدار، سُم دار نیست. پس؛ هیچ اسبی، سُم دار نیست.					الف
	هر پرنده ای، حیوان است. بعضی حیوان ها؛ آزی هستند. پس؛ بعضی پرندگان، آبی هستند.					ب
	هیچ صندلی، درخت نیست. هر چناری، درخت است. پس؛ هیچ صندلی، چنار نیست.					ج
۰/۵	در قضیه زیر، مقدم و نالی را مشخص کنید.					۱۷
	اگر در امتحانات خردادماه بیمار نمی شدم، آن گاه در امتحان امروز شرکت نمی کردم.					
۰/۵	هر یک از استدلال های زیر، کدام قسم از قیاس استنبائی هستند؟					۱۸
	یا این قضیه شرطی است یا حملی. این قضیه شرطی نیست. پس؛ این قضیه حملی است.					الف
	اگر مدرسه باز باشد، دانش آموزان می آیند. مدرسه، باز است. پس؛ دانش آموزان می آیند.					ب
۱	هر یک از عبارت های زیر، با کدام یک از اصطلاحات داخل () تناسب دارد؟					۱۹
	(قاعده وضع مقدم-قاعده وضع نالی-مغالطه رفع مقدم-مغالطه وضع نالی)					
	اگر باران ببارد، زمین خیس می شود. زمین خیس شده است. پس؛ باران باریده است.					الف
	اگر از کولر آبی استفاده کرده باشد، اتاق خنک شده است. از کولر آبی استفاده کرده است. پس؛ اتاق، خنک است.					ب
	اگر فردا امتحان داشته باشم، امشب به مهمانی نمی روم. فردا امتحان دارم. پس؛ امشب، به مهمانی نمی روم.					ح
	اگر هوا آلوده باشد، مدرسه تعطیل می شود. مدرسه، تعطیل نشده است. پس؛ هوا، آلوده نیست.					د
۱	اقسام قضایای شرطی منفصل را در موارد زیر بنویسید.					۲۰
	یا عدد طبیعی زوج است یا فرد.					الف
	یا این طرح در مجلس تصویب می شود یا رد خواهد شد.					ب
	یا پاداش نیکی در دنیا به انسان داده می شود یا در آخرت.					ج
	یا امروز شنبه است یا یکشنبه.					د

۰/۷۵	از میان عبارت های زیر، یک عبارت دارای بار ارزشی مثبت، منفی و خنثی را تعیین کنید. دهانت را ببند. فوت شدن بفرمایید	۲۱ الف ب ج
۱	هر کدام از تصاویر زیر، گویای کدام یک از مغالطه های ناشی از عوامل روانی است؟ (در یکی از تصویرها دو مغالطه وجود دارد) الف ب ج	۲۲
۲۰	جمع نمره	

باسمه تعالی

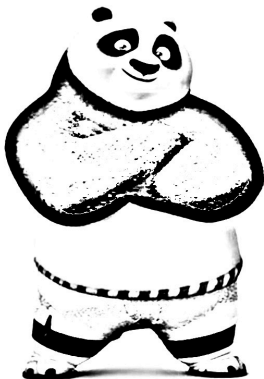
سؤالات امتحان درس: منطق		رشته: ادبیات و علوم انسانی		ساعت شروع: ۸ صبح		مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	
نام و نام خانوادگی:		پایهٔ دهم، دورهٔ متوسطهٔ دوم		تاریخ امتحان: ۱۴۰۳/۰۶/		تعداد صفحه: ۴	
دانش آموزان روزانهٔ دبیرستان نمونه دولتی امام صادق(ع) شهرستان شادگان استان خوزستان در نوبت تابستان ۱۴۰۳							
ردیف		«راهنمای تصحیح»					
۱	درستی یا نادرستی گزاره‌های زیر را با (ص/غ) مشخص کنید:	نمره					
الف	صحیح ۰/۲۵ درس ۱، صفحه ۵	۲					
ب	غلط ۰/۲۵ درس ۲، صفحه ۱۳						
ج	صحیح ۰/۲۵ درس ۳، صفحه ۲۱						
د	غلط ۰/۲۵ درس ۴، صفحه ۳۱						
ه	غلط ۰/۲۵ درس ۵، صفحه ۴۱						
و	صحیح ۰/۲۵ درس ۶، صفحه ۵۵						
ز	صحیح ۰/۲۵ درس ۹، صفحه ۸۹						
ح	غلط ۰/۲۵ درس ۱۰، صفحه ۱۰۳						
۲	گزینهٔ مناسب مربوط به هر سؤال را انتخاب نمایید.	۱					
الف	گزینه ۳= مطلق ۰/۲۵ درس سوم، صفحه ۲۲						
ب	گزینه ۱= متفاوت ۰/۲۵ درس ۵، صفحه ۴۶						
ج	گزینه ۳= ایهام انعکاس ۰/۲۵ درس ۷، صفحه ۶۹						
د	گزینه ۲- یخ، از آب است... ۰/۲۵ درس ۸، صفحه ۷۴						
۳	در عبارت‌های زیر، جاهای خالی را با مناسب‌ترین کلمه تکمیل کنید.	۲					
الف	عملی/کاربردی ۰/۲۵ درس ۱، صفحه ۴						
ب	التزامی ۰/۲۵ درس ۲، صفحه ۱۵						
ج	جزئی ۰/۲۵ درس ۳، صفحه ۲۰						
د	مخالف ۰/۲۵ درس ۵، صفحه ۴۴						
ه	محصوره ۰/۲۵ درس ۶، صفحه ۵۸						
و	کاذب ۰/۲۵ درس ۷، صفحه ۶۶						
ز	اول ۰/۲۵ درس ۸، صفحه ۷۳						
ح	جدل ۰/۲۵ درس ۱۰، صفحه ۱۰۴						
۴	از میان عبارت‌های زیر، کدام یک «تصور» و کدام، «تصدیق» است؟	۰/۵					
الف	تصور ۰/۲۵						
ب	تصدیق ۰/۲۵ درس اول، صفحه ۷						
۵	مغالطه‌های سمت چپ با کدام یک از عبارت‌های سمت راست، مرتبط است؟ (یک مورد سمت چپ، اضافی است)	۱					
الف	۵= ابهام در مرجع ضمیر ۰/۲۵ درس ۲، صفحه ۱۷						
ب	۱= اشتراک لفظ ۰/۲۵ درس ۲، صفحه ۱۴						
ج	۲= توسل به معنای ظاهری کلمات ۰/۲۵ درس ۲، صفحه ۱۵						
د	۳= مغالطه نگارشی ۰/۲۵ درس ۲، صفحه ۱۶						

ادامه راهنمای تصحیح در صفحه دوم

۶	در هر یک از موارد زیر، رابطه مصادیق دو مفهوم کلی، کدام یک از نسبت‌های چهارگانه است؟ (تساوی/تباین/مطلق/من وجه)	۰/۷۵
الف	عموم و خصوص من وجه ۰/۲۵	درس ۳، صفحه ۲۳
ب	عموم و خصوص من وجه ۰/۲۵	درس ۳، صفحه ۲۳
ج	تباین ۰/۲۵	درس ۳، صفحه ۲۲
۷	اقسام تعریف‌های زیر را مشخص کنید. (ذکر مصادیق/مفهومی/لغوی یا لفظی)	۰/۷۵
الف	لغوی یا لفظی ۰/۲۵	درس ۴، صفحه ۳۰
ب	ذکر مصادیق ۰/۲۵	درس ۴، صفحه ۳۰
ج	مفهومی ۰/۲۵	درس ۴، صفحه ۳۱
۸	اشکال هر یک از تعریف‌های زیر را بنویسید.	۰/۷۵
الف	دوری است. ۰/۲۵	درس ۴، صفحه ۳۵
ب	مانع نیست. ۰/۲۵	درس ۴، صفحه ۳۵
ج	واضح نیست. ۰/۲۵	درس ۴، صفحه ۳۴
۹	قسام استدلال‌های استقرایی زیر را مشخص کنید.	۰/۷۵
الف	استقرای تعمیمی ۰/۲۵	درس ۵، صفحه ۴۵
ب	استقرای تمثیلی ۰/۲۵	درس ۵، صفحه ۴۲
ج	استنتاج بهترین تبیین ۰/۲۵	درس ۵، صفحه ۴۸
۱۰	کاری = موضوع ۰/۲۵ غذا را = محمول ۰/۲۵ خوشمزه می کند = نسبت یا رابطه ۰/۲۵ درس ۶، صفحه ۵۶	۰/۷۵
۱۱	در مربع تقابل جای موضوع و محمول، ثابت است ۰/۲۵ ولی در عکس مستوی جابه جا می شود. ۰/۲۵ درس ۷، صفحه ۶۷	۰/۵
۱۲	در مقدمه اول، موضوع ۰/۲۵ و در مقدمه دوم، محمول ۰/۲۵ است. درس ۸، صفحه ۷۳	۰/۵
۱۳	بر اساس قضیه اصلی، موارد خواسته شده را بنویسید.	۱
الف	هر دایره ای، لوزی است. ۰/۲۵	درس ۷، صفحه ۶۴
ب	بعضی دایره، لوزی است. ۰/۲۵	درس ۷، صفحه ۶۳
ج	بعضی دایره، لوزی نیست. ۰/۲۵	درس ۷، صفحه ۶۵
د	هیچ لوزی، دایره نیست. ۰/۲۵	درس ۷، صفحه ۶۷
۱۴	در صورت صادق بودن قضیه «هر کتابی، جسم است»؛ صادق یا کاذب بودن قضایای زیر را مشخص کنید.	۱
الف	صادق ۰/۲۵	درس ۷، صفحه ۶۵
ب	صادق ۰/۲۵	درس ۷، صفحه ۶۸
ج	کاذب ۰/۲۵	درس ۷، صفحه ۶۴
د	کاذب ۰/۲۵	درس ۷، صفحه ۶۳
۱۵	دامنه مصادیق مفاهیمی که زیر آنها خط کشیده شده است را با علامت «+» یا «-» مشخص کنید.	۰/۷۵
الف	مثبت / «+» ۰/۲۵	درس ۸، صفحه ۷۶
ب	منفی / «-» ۰/۲۵	درس ۸، صفحه ۷۶
ج	منفی / «-» ۰/۲۵	درس ۳، صفحه ۷۶

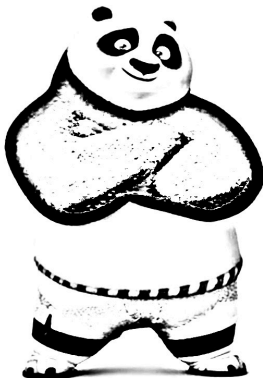
۱۶	معتبر یا نامعتبر بودن قضایای زیر را مشخص کنید و در صورت نامعتبر بودن، دلیل آن را بنویسید. الف نامعتبر ۰/۲۵ فاقد شرط اول (هر دو مقدمه، سالبه هستند.) ۰/۲۵ ب نامعتبر ۰/۲۵ فاقد شرط دوم (حد وسط در هر دو مقدمه، منفی است.) ۰/۲۵ ج معتبر ۰/۲۵	درس ۸، صفحه ۷۷ درس ۸، صفحه ۷۷ درس ۸، صفحه ۷۷	۱/۲۵
۱۷	اگر در امتحانات خردادماه بیمار نمی شدم = مقدم ۰/۲۵ آن گاه در امتحان امروز شرکت نمی کردم = تالی ۰/۲۵	درس ۹، صفحه ۸۶	۰/۵
۱۸	هر یک از استدلال های زیر، کدام قسم از قیاس استثنایی هستند؟ الف انفصالی ۰/۲۵ ب اتصالی ۰/۲۵	درس ۹، صفحه ۹۰ درس ۹، صفحه ۹۰	۰/۵
۱۹	هر یک از عبارت های زیر، با کدام یک از اصطلاحات داخل () تناسب دارد؟ الف مغالطه وضع تالی ۰/۲۵ ب مغالطه رفع مقدم ۰/۲۵ ج وضع مقدم ۰/۲۵ د رفع تالی ۰/۲۵	درس ۹، صفحه ۹۱	۱
۲۰	اقسام قضایای شرطی منفصل را در موارد زیر بنویسید. الف حقیقی ۰/۲۵ ب حقیقی ۰/۲۵ ج مانعه الرفع/مانعه الخلو ۰/۲۵ د مانعه الجمع ۰/۲۵	درس ۹، صفحه ۸۷	۱
۲۱	از میان عبارت های زیر، یک عبارت دارای بار ارزشی مثبت، منفی و خنثی را تعیین کنید. الف منفی ۰/۲۵ ب خنثی ۰/۲۵ ج مثبت ۰/۲۵	درس ۱۰، صفحات ۱۰۵ و ۱۰۶	۰/۷۵
۲۲	هر کدام از تصاویر زیر، گویای کدام یک از مغالطه های ناشی از عوامل روانی است؟ (در یکی از تصاویرها دو مغالطه وجود دارد) الف مسموم کردن چاه ۰/۲۵ ب کوچک نمایی و بزرگ نمایی ۰/۲۵ ج مسموم کردن چاه ۰/۲۵ و تله گذاری ۰/۲۵	درس ۱۰، صفحات ۱۰۵ تا ۱۱۱	۰/۷۵
۲۰	جمع نمره		

ردیف	نام و نام خانوادگی: نام کلاس: امتحان منطق تعداد صفحه و سوال: ۳ صفحه و ۱۳ سوال	باسمه تعالی مدیریت آموزش و پرورش ناحیه یک یزد دبیرستان	تاریخ: ۱۴۰۰/۳/۱۷ مدت آزمون: ۵۰ دقیقه ساعت شروع امتحان: ۱۲:۰۰	بارم
۱	جملات صحیح و غلط را مشخص کنید. الف) کلمه دست در عبارت « دستم برید.» دلالت تضمینی است. ب) عبارت « دانش آموزی که امتحان منطق داشت» یک تصدیق است. پ) گاهی اوقات ریشه اصلی اختلافات ناشی از مشخص نبودن مفاهیم و نداشتن تعریف دقیقی از آنهاست. ت) یکی از موارد کاربرد استقرای تعمیمی، صنایع هوایی است.			۲
۲	جاهای خالی را تکمیل کنید. الف) اگر یکی از مقدمات استدلال سالبه باشد، نتیجه خواهد بود. ب) در صورتی که رابطه قضیه ایجابی باشد، قضیه را می نامند. پ) تعریف ستاره به ★ تعریف و تعریف مثلث به « شکل سه ضلعی » تعریف است. ت) با تغییر می توان به متداخل قضیه ای دست یافت.			۲/۵
۳	با در نظر گرفتن نسبت های چهارگانه میان مفاهیم زیر، آنها را طبقه بندی کنید. گیاهان / مهره دار / پلنگ / حیوانات / بی مهره / جانداران			۱/۵
۴	شکل قیاس مقابل را مشخص کنید. هر انسانی نامی است. / بعضی سفیدها نامی نیستند. / بعضی انسانها سفید نیستند.			۰/۵
۵	به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید. الف) تعریف ماهی به « مهره داری که دارای آبشش است.» چه اشکالی دارد؟ ب) اولین شرط نتیجه گیری از یک قیاس چیست؟ پ) منظور از کیفیت قضیه چیست؟ ت) جملاتی که تمایلات، خواسته ها و احساسات و اموری از این دست را مطرح می کنند، چه نامیده می شوند؟ ث) اگر قضیه ای کاذب باشد، صدق و کذب تضادش چگونه است؟ ج) ضلع های عمودی مربع تقابل کدام نوع تقابل است؟ چ) موضوع قضیه « هیچ گیاهی حیوان نیست.» از نظر دامنه مصادیق چه علامتی دارد؟			۳/۵

۰/۵	نوع مغالطه زیر را مشخص کنید. همه پانداها حیوان هستند. همه حیوانات پاندا هستند. 	۶
۱/۵	نوع استدلالهای زیر را از میان اقسام استقرا و قیاس تعیین کنید و قوت و ضعف آنها را مشخص کنید. الف) از بین ۱۷۰ دبیرستان در شهر کرمان، نمره منطق ۳۰ دبیرستان پایین تر از نمره ۱۵ بوده است. پس نتیجه می گیریم که نمرات منطق همه دبیرستان های شهر کرمان از نمره ۱۵ پایین تر است. ب) سگ گله هنگام دزدیده شدن گوسفند، پارس نکرده است. پس مطمئناً دزد غریبه نیست. پ) من انسان هستم و هر انسانی به خواب کافی نیاز دارد پس من هم به خواب کافی نیاز دارم.	۷
۱	برای موارد زیر مثال بزنید. الف) موجب جزئیّه: ب) شخصیّه سالبه:	۸
۱/۵	مفاهیم زیر را تعریف کنید. الف) قضیه شرطی: ب) عکس: پ) قیاس اقترانی:	۹
۱/۵	موارد خواسته شده را در هر یک از قضایای زیر به دست آورید. هیچ تعریفی استدلال نیست. / تناقض: بعضی مغالطه ها اشتراک لفظ نیستند. / عکس مستوی: هر مربعی شکل است. / عکس مستوی:	۱۰

۰/۷۵	نام تقابل بین قضایای زیر را بنویسید. (الف) هیچ مسافری در راه نیست. / همه مسافران در راه هستند. (ب) هر انسانی ناطق است. / بعضی انسان ها ناطق هستند. (پ) بعضی نسبت های چهارگانه تباین هستند. / بعضی نسبت های چهارگانه تباین نیستند.	۱۱
۲/۲۵	اعتبار یا عدم اعتبار قیاس های زیر را مشخص کنید. در صورت عدم اعتبار، مشخص کنید که کدام شرط را نداشته است. (الف) بعضی الف ب است. / بعضی ب ج هستند. / بعضی الف ج است. (ب) نمک از کلر و سدیم است. / کلر و سدیم سمی است. / پس نمک سمی است. (پ) هیچ الف ب نیست. / هر ب ج است. / هر الف ج است. (ت) هر الف ب است. / بعضی ج ب نیست. / بعضی الف ج نیست. (ث) بعضی الف ب است. / هیچ ب ج نیست. / بعضی الف ج نیست.	۱۲
۱	گزینه های صحیح را انتخاب کنید. (الف) مفهوم « ایرانی » کلی است یا جزیی؟ و بین مفاهیم « عدد قابل تقسیم بر دو / زوج » کدام نسب اربع برقرار است؟ (۱) جزیی / تساوی (۲) کلی / عموم و خصوص مطلق (۳) جزیی / عموم و خصوص مطلق (۴) کلی / تساوی (ب) جمله « توانا بود هر که دانا بود. » یک قضیه و جزیی و کلی بودن موضوع قضیه مربوط به است. (۱) است / مفهوم موضوع (۲) نیست / مصادیق موضوع (۳) نیست / مفهوم موضوع (۴) است / مصادیق موضوع	۱۳
	جمع بارم: ۲۰ موفق باشید	

ردیف	نام و نام خانوادگی: نام کلاس: امتحان منطق تعداد صفحه و سوال: ۳ صفحه و ۱۳ سوال	باسمه تعالی مدیریت آموزش و پرورش ناحیه یک یزد دبیرستان	تاریخ: ۱۴۰۰/۳/۱۷ مدت آزمون: ۵۰ دقیقه ساعت شروع امتحان: ۱۲:۰۰	بارم
۱	جملات صحیح و غلط را مشخص کنید.			۲
	الف) کلمه دست در عبارت « دستم برید.» دلالت تضمینی است. ص ب) عبارت « دانش آموزی که امتحان منطق داشت» یک تصدیق است. غ پ) گاهی اوقات ریشه اصلی اختلافات ناشی از مشخص نبودن مفاهیم و نداشتن تعریف دقیقی از آنهاست. ص ت) یکی از موارد کاربرد استقرار تعمیمی، صنایع هوایی است. غ			
۲	جاهای خالی را تکمیل کنید.			۲/۵
	الف) اگر یکی از مقدمات استدلال سالبه باشد، نتیجه سالبه خواهد بود. ب) در صورتی که رابطه قضیه ایجابی باشد، قضیه را موجب می نامند. پ) تعریف ستاره به ★ تعریف از طریق ذکر مصادیق و تعریف مثلث به « شکل سه ضلعی » تعریف مفهومی است. ت) با تغییر کمیت می توان به متداخل قضیه ای دست یافت.			
۳	با در نظر گرفتن نسبت های چهارگانه میان مفاهیم زیر، آنها را طبقه بندی کنید.			۱/۵
	گیاهان / مهره دار / پلنگ / حیوانات / بی مهره / جانداران جانداران حیوانات مهره دار: پلنگ بی مهره گیاهان			
۴	شکل قیاس مقابل را مشخص کنید. هر انسانی نامی است. / بعضی سفیدها نامی نیستند. / بعضی انسانها سفید نیستند. شکل دوم			۰/۵
۵	به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید. الف) تعریف ماهی به « مهره داری که دارای آبشش است.» چه اشکالی دارد؟ مانع نیست ب) اولین شرط نتیجه گیری از یک قیاس چیست؟ تکرار حدوسط به صورت لفظی و معنایی پ) منظور از کیفیت قضیه چیست؟ رابطه ایجابی و سلبی ت) جملاتی که تمایلات، خواسته ها و احساسات و اموری از این دست را مطرح می کنند، چه نامیده می شوند؟ جملات انشایی ث) اگر قضیه ای کاذب باشد، صدق و کذب تضادش چگونه است؟ نامعلوم ج) ضلع های عمودی مربع تقابل کدام نوع تقابل است؟ تداخل چ) موضوع قضیه « هیچ گیاهی حیوان نیست.» از نظر دامنه مصادیق چه علامتی دارد؟ مثبت			۳/۵

۰/۵	نوع مغالطه زیر را مشخص کنید. ایهام انعکاس همه پانداها حیوان هستند. همه حیوانات پاندا هستند. 	۶
۱/۵	نوع استدلالهای زیر را از میان اقسام استقرا و قیاس تعیین کنید و ضعف آنها را مشخص کنید. الف) از بین ۱۷۰ دبیرستان در شهر کرمان، نمره منطق ۳۰ دبیرستان پایین تر از نمره ۱۵ بوده است. پس نتیجه می گیریم که نمرات منطق همه دبیرستان های شهر کرمان از نمره ۱۵ پایین تر است. استقرای تعمیمی / ضعیف ب) سگ گله هنگام دزدیده شدن گوسفند، پارس نکرده است. پس مطمئناً دزد غریبه نیست. استنتاج بهترین تبیین / قوی پ) من انسان هستم و هر انسانی به خواب کافی نیاز دارد پس من هم به خواب کافی نیاز دارم. قیاس / قوی	۷
۱	برای موارد زیر مثال بزنید. الف) موجبه جزئی: مثال به عهده دانش آموز است. (برای مثال: بعضی الف ب است.) ب) شخصی سالبه: مثال به عهده دانش آموز است. (برای مثال: « سیمرغ » شش حرف ندارد.)	۸
۱/۵	مفاهیم زیر را فقط تعریف کنید. الف) قضیه شرطی: به قضیه ای که در آن به اتصال یا انفصال میان دو نسبت حکم شود، قضیه شرطی می گویند. ب) عکس: در صورتی که موضوع و محمول قضیه حملی را جابه جا کنیم، قضیه به دست آمده را عکس آن قضیه می نامند. پ) قیاس اقترانی: در این قیاس، اجزای نتیجه در میان مقدمات پخش شده است.	۹
۱/۵	موارد خواسته شده را در هر یک از قضایای زیر به دست آورید. هیچ تعریفی استدلال نیست. / تناقض: بعضی تعریفها استدلال هستند. بعضی مغالطه ها اشتراک لفظ نیستند. / عکس مستوی: ندارد. هر مربعی شکل است. / عکس مستوی: بعضی شکل ها مربع هستند.	۱۰

۰/۷۵	نام تقابل بین قضایای زیر را بنویسید. (الف) هیچ مسافری در راه نیست. / همه مسافران در راه هستند. تضاد (ب) هر انسانی ناطق است. / بعضی انسان ها ناطق هستند. تداخل (پ) بعضی نسبت های چهارگانه تباین هستند. / بعضی نسبت های چهارگانه تباین نیستند. تداخل تحت تضاد	۱۱
۲/۲۵	اعتبار یا عدم اعتبار قیاس های زیر را مشخص کنید. در صورت عدم اعتبار، مشخص کنید که کدام شرط را نداشته است. (الف) بعضی الف ب است. / بعضی ب ج هستند. / بعضی الف ج است. نامعتبر / زیرا حدوسط در هر دو مقدمه علامت منفی دارد. (ب) نمک از کلر و سدیم است. / کلر و سدیم سمی است. / پس نمک سمی است. نامعتبر / زیرا حدوسط لفظاً تکرار نشده است. (پ) هیچ الف ب نیست. / هر ب ج است. / هر الف ج است. نامعتبر / زیر قانون کیفیت نتیجه رعایت نشده است. (ت) هر الف ب است. / بعضی ج ب نیست. / بعضی الف ج نیست. نامعتبر / زیرا محمول ج در نتیجه مثبت است ولی در مقدمه دوم منفی است. (ث) بعضی الف ب است. / هیچ ب ج نیست. / بعضی الف ج نیست. معتبر	۱۲
۱	گزینه های صحیح را انتخاب کنید. (الف) مفهوم « ایرانی » کلی است یا جزیی؟ و بین مفاهیم « عدد قابل تقسیم بر دو / زوج » کدام نسب اربع برقرار است؟ (۱) جزیی / تساوی (۲) کلی / عموم و خصوص مطلق (۳) جزیی / عموم و خصوص مطلق (۴) کلی / تساوی (ب) جمله « توانا بود هر که دانا بود. » یک قضیه و جزیی و کلی بودن موضوع قضیه مربوط به است. (۱) است / مفهوم موضوع (۲) نیست / مصادیق موضوع (۳) نیست / مفهوم موضوع (۴) است / مصادیق موضوع	۱۳
	 جمع بارم: ۲۰ موفق باشید	

نام و نام خانوادگی دانش آموز:	به نام خدا	شماره ی صندلی:
پایه: دهم انسانی	اداره ی آموزش و پرورش ناحیه ۳ تبریز	تاریخ امتحان: دوشنبه (۲۷ / ۳ / ۱۳۹۸)
کلاس:	دیرستان پروفیسور حسابی	ساعت شروع امتحان: ۱۰:۳۰ صبح
ماده ی امتحانی: منطق	سال تحصیلی ۹۸ - ۹۷	مدت امتحان: ۷۵ دقیقه
		نام دبیر: احمد علی پور

لطفاً قبل از پاسخ گویی به سؤالات، به نکات زیر توجه فرمایید:

- ✓ استفاده از لاک غلط گیر ممنوع است.
- ✓ پاسخ ها را خوش خط و خوانا و فقط یا خودکار آبی بنویسید؛ از هیچ رنگ دیگری استفاده نکنید.
- ✓ اگر غلط های املایی و انشایی به مفهوم و معنای پاسخ لطمه وارد کنند، نمره کسر خواهد شد.
- ✓ از نوشتن مطالب اضافی خودداری نمایید؛ پاسخ ها دقیق و مطابق با خواسته ی مسأله باشد (نه بیشتر و نه کمتر).

ردیف	سؤال ها (دقت کنید که سؤال ها در سه صفحه تنظیم شده است.)	نمره
در هر یک از موارد زیر، جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید.		
۱	الف) به قضیه ای که در آن به ثبوت یا نفی چیزی برای چیزی حکم می شود، قضیه ی می گویند. ب) در قیاس استثنایی انفصالی، اگر یکی از مقدمات قیاس، قضیه ی منفصل حقیقی بوده و مقدمه ی دوم یکی از اجزای همان قضیه ی منفصل باشد، می توانیم تعداد چهار قیاس استثنایی تشکیل بدهیم که آن ها معتبر هستند. پ) اگر دو جزء یک قضیه ی منفصل بتوانند هر دو همزمان صادق باشند اما امکان نداشته باشد که هر دو همزمان کاذب باشند، منفصل نام دارد. ت) اگر دو جزء یک قضیه ی منفصل بتوانند هر دو همزمان کاذب باشند اما امکان نداشته باشد که هر دو همزمان صادق باشند، منفصل نام دارد.	۱
درستی و یا نادرستی هر یک از گزاره های زیر را با نوشتن کلمه ی «درست» و یا «نادرست» در جلوی آن ها مشخص کنید.		
۲	الف) «دیوید هیوم یک فیلسوف اسکاتلندی بود»، یک قضیه ی حمله ی شخصی است. ب) «رئیس جمهور کشور ایران در سال ۱۳۹۸ هجری خورشیدی»، یک تصدیق است. پ) «حسن روحانی رئیس جمهور نیست»، یک تصور است.	۰/۷۵
یکی از قضایای زیر شرطی و دیگری حمله ی است. در قضیه ی شرطی مقدم و تالی را مشخص کنید. در قضیه ی حمله ی موضوع و محمول را مشخص کنید.		
۳	الف) مرکز استان آذربایجان شرقی تبریز نیست. ب) کل (کچل) اگر طیب بودی سر خود دوا نمودی.	۱
هر یک از مفاهیم زیر جزئی اند یا کلی؟		
۴	بلندترین قله ی روی کره ی زمین:	۰/۵
هر یک از تعاریف زیر از چه قسمی است؟ (تعریف لغوی، تعریف از طریق ذکر مصادیق، تعریف مفهومی)		
۵	الف) فلز = چیزهایی نظیر آهن، طلا، مس، آلومینیوم و غیره فلز نامیده می شوند. ب) استصنا = انجمن سازندگان تجهیزات صنعت نفت ایران پ) واپاشی هسته ای = به مجموعه فرایندهای مختلفی گفته می شود که در هسته ی اتم های ناپایدار پرتوزا رخ می دهد و پرتوهایی تولید می کنند که به آن ها پرتوهای رادیواکتیو گفته می شود.	۰/۷۵
ایراد تعریف های زیر چیست؟ (دوری است، جامع نیست، مانع نیست، واضح نیست). برای هر تعریف فقط یک ایراد بنویسید.		
۶	الف) باسواد = شخصی که دارای تحصیلات دانشگاهی است. ب) اینستاگرام = وسیله ی وقت کشی. پ) مذکر = کسی که مؤنث نیست. ت) جیوه = نوعی فلز سمی و سنگین.	۱

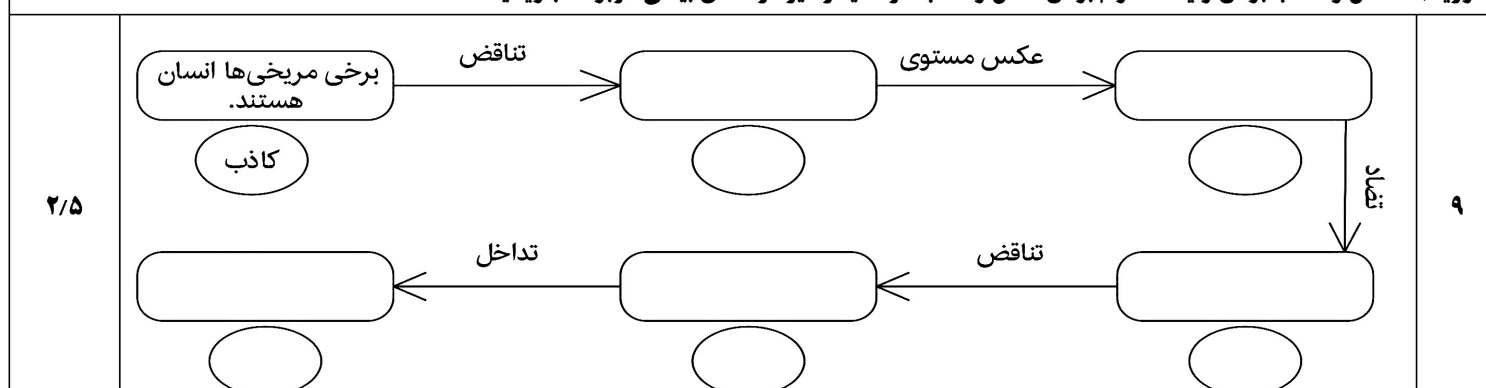
هر یک از استدلال‌های زیر، نمونه‌ای از یک قیاس استثنایی اتصالی است. نتیجه‌ی هر استدلال را نوشته و نیز بنویسید که هر کدام به چه قاعده‌ای معروف است.

۷	نام استدلال: اگر ملخ‌ها هجوم بیاورند، محصولات کشاورزی را نابود می‌کند. محصولات کشاورزی نابود نشده است. ∴	نام استدلال: اگر جرمه‌های تخلفات رانندگی سنگین باشد، مردم کمتر قوانین راهنمایی و رانندگی را زیر پا می‌گذارند. جرمه‌های تخلفات رانندگی سنگین است. ∴	۱
---	--	--	---

نوع هر یک از قضایای شرطی منفصل زیر را بنویسید (حقیقی، مانعة‌الجمع، مانعة‌الرفع).

۸	الف) هر مثلثی یا متساوی‌الاضلاع است یا قائم‌الزاویه. ب) چراغ روشن یا گرما تولید می‌کند یا نور. پ) من در امتحان منطق یا قبول می‌شوم یا قبول نمی‌شوم.	۰/۷۵
---	---	------

در نمودار زیر، با توجه به قضیه‌ی داده شده و با توجه به دستورالعمل‌های روی فلش‌ها، قضایای بعدی را بنویسید (هر قضیه را از قضیه‌ی قبل از خودش به دست آورید). صادق و کاذب بودن و یا نامعلوم بودن صدق و کذب هر قضیه را نیز در داخل بیضی مربوطه بنویسید.

ابتدا مشخص کنید هر یک از قیاس‌های زیر شکل چندم است. سپس مشخص کنید هر قیاس معتبر است یا نه. در صورت نامعتبر بودن، دلیل آن را نیز بنویسید.

۱۰	شکل: بعضی الف ب نیست. بعضی ب ج است. ∴ بعضی الف ج نیست. معتبر ☐ نامعتبر ☐ دلیل:	شکل: بعضی الف ب است. بعضی ج ب است. ∴ بعضی الف ج است. معتبر ☐ نامعتبر ☐ دلیل:	شکل: بعضی ب الف نیست. هیچ ج ب نیست. ∴ بعضی الف ج نیست. معتبر ☐ نامعتبر ☐ دلیل:	شکل: هر ب الف است. هر ب ج است. ∴ هر الف ج است. معتبر ☐ نامعتبر ☐ دلیل:	۳
----	--	--	--	--	---

به سؤال‌های زیر پاسخ دهید.

۱۱	الف) رابطه‌ی میان مصادیق دو مفهوم کلی جانور و جاندار چیست؟ ۰/۲۵ نمره ب) رابطه‌ی میان مصادیق دو مفهوم کلی آب و یخ چیست؟ ۰/۲۵ نمره پ) سه تفاوت مهم میان متفکر نقاد و متفکر غیر نقاد را ذکر کنید. ۰/۷۵ نمره ت) تفاوت اساسی استدلال قیاسی و استدلال استقرایی چیست؟ (تعریف هر دو) ۱ نمره ث) در مناظره‌های تلویزیونی، هدف اصلی طرفین از استدلال آوردن چیست؟ چه نوع استدلال‌هایی را برای رسیدن به هدف خود به کار می‌گیرند؟ در گذشته، این گونه استدلال‌ها ذیل چه عنوانی بررسی می‌شد؟ ۱ نمره	۳/۲۵
----	---	------

در سؤال زیر، هر یک از موارد سمت راست می‌تواند در برخی موقعیت‌ها نمونه‌ای از یک مغالطه باشد. اسامی همهی مغالطه‌های لازم (۱۸ مغالطه) در سمت چپ نوشته شده است. شماری آن‌ها را در جلوی هر کدام که مناسب‌تر است، در داخل پرانتز بنویسید. ممکن است برخی موارد مصداق چند مغالطه باشند ولی شما هر مورد را فقط مصداق یکی از مغالطه‌ها که بسیار واضح‌تر است، در نظر بگیرید.

❖ اگر کسی تلاش کند حتماً موفق می‌شود. محمد موفق شده است. پس، مطمئناً وی تلاش کرده است. ()	(۱) مغالطه‌ی توسل به احساسات
❖ فلسفه چیست؟ فعالیتی است که فیلسوفان انجام می‌دهند. ()	(۲) مغالطه‌ی مسموم کردن چاه
❖ شاعری به اسم سلطانی کرمانشاهی برای شاعر دیگری به اسم بیدل کرمانشاهی که چاق و شکم‌گنده بود، چنین سروده است: دیدم شکمی ز دور پیدا است بعد از دو سه روز بیدل آمد ()	(۳) مغالطه‌ی رفع مقدم
❖ مسافری تابستان از بغداد به تبریز آمده بود. از وی پرسیدند: توی این هوای گرم، در بغداد چه می‌کردی؟ گفت: عرق. ()	(۴) مغالطه‌ی اشتراک لفظ
❖ در آگهی یک مؤسسه‌ی حمل ائاثیه‌ی منزل چنین آمده: کارگران و رانندگان ما چنان ماهر هستند که تمامی اسباب و ائاثیه را صددرصد سالم به مقصد می‌رسانند. اما بعد از اسباب‌کشی، صاحب مؤسسه در جواب مشتری‌ای که اعتراض می‌کرد و می‌گفت: کارگران بی‌احتیاطی کرده و به برخی از وسایل صدمه وارد کرده‌اند، پاسخ داد: «این قدر خودتان را ناراحت نکنید. چیز مهمی نیست. پیش می‌آید.» ()	(۵) مغالطه‌ی نگارشی کلمات
❖ شخصی از دیگری پرسید: آیا پدر و مادر شما در حیات هستند؟ وی پاسخ داد: خیر، رفته‌اند از فروشگاه زنجیره‌ای رفاه خرید کنند. ()	(۶) مغالطه‌ی عدم تکرار حد وسط
❖ چند روز پیش از اتومبیل وانت سر خیابان هندوانه خریدم. بعدش فهمیدم که فروشنده عمداً ترازو را دستکاری کرده تا وزن را بیشتر از مقدار واقعی‌اش نشان دهد؛ لطفاً از وانتی‌ها میوه نخرید چون ترازوهایشان را دستکاری می‌کنند. ()	(۷) مغالطه‌ی تله‌گذاری
❖ درگیری‌های مرزی بین هندوستان و پاکستان سبب کشته شدن سه سرباز هندی و به هلاکت رسیدن دو سرباز پاکستانی شد. ()	(۸) مغالطه‌ی تعریف دوری
❖ پنجره‌ی آلومینیومی باز است و باز اسید نیست. پس، پنجره‌ی آلومینیومی اسید نیست. ()	(۹) مغالطه‌ی بزرگ‌نمایی و کوچک‌نمایی
❖ من دوست ایلیا هستم و ایلیا هم دوست آیدین است. پس، من دوست آیدین هستم. ()	(۱۰) مغالطه‌ی وضع تالی
❖ هفته‌ی گذشته که از مسافرت برمی‌گشتم، اتومبیل ما در بین راه با یک گاو تصادف کرد اما آسیب جدی ندید. ()	(۱۱) مغالطه‌ی تمثیل ناروا
❖ فرمانده می‌گوید: فقط ترسوها از جنگ خوششان نمی‌آید. آیا کسی از شما هست که با جنگ مخالف باشد؟ ()	(۱۲) مغالطه‌ی ابهام در مرجع ضمیر
❖ شخصی با لباسی مندرس و حالتی مظلومانه و نسخه‌ای در دست جلوی داروخانه‌ای ایستاده و از شما می‌خواهد پولی به او بدهید تا بتواند داروهای موجود در نسخه را برای دخترش که در بیمارستان بستری است، بخرد. ()	(۱۳) مغالطه‌ی بار ارزشی کلمات
❖ شخصی به دوستش گفت: چشمم درد می‌کند. چاره‌ی آن چیست؟ دوستش پاسخ داد: پارسال دندان من درد می‌کرد. آن را کشیدم و راحت شدم. ()	(۱۴) مغالطه‌ی تعمیم شتاب‌زده
❖ هر انسان خوشبختی ثروتمند است پس هر انسان ثروتمندی خوشبخت است. ()	(۱۵) مغالطه‌ی استثنای قابل چشم‌پوشی
❖ می‌خواهیم این خیابان را به اسم هنرمندانه، زیبا و آسمانی «فرشته» نام‌گذاری کنیم. اهل ذوق و ادب‌دوستان موافق دستشان را بلند کنند. ()	(۱۶) مغالطه‌ی استدلال نامعتبر (عدم رعایت شرایط قیاس)
❖ اگر خوب درس بخوانی حتماً قبول می‌شوی. اما تو خوب درس نخوانده‌ای. پس، قبول نمی‌شوی. ()	(۱۷) مغالطه‌ی ابهام انعکاس
❖ هیچ ببری گاو نیست. هیچ گاوی زرافه نیست. پس، هیچ ببری زرافه نیست. ()	(۱۸) مغالطه‌ی توسل به معنای ظاهری

موفق و شاد باشید. احمد علی پور	جمع نمره	۲۰
--------------------------------	----------	----

نام و نام خانوادگی دانش آموز: پایه: دهم انسانی کلاس: ماده‌ی امتحانی: منطق	به نام خدا اداره‌ی آموزش و پرورش ناحیه ۳ تبریز دبیرستان پرفسور حسابی سال تحصیلی ۹۸-۹۷	شماره‌ی صندلی: تاریخ امتحان: دوشنبه (۲۷ / ۳ / ۱۳۹۸) ساعت شروع امتحان: ۱۰:۳۰ صبح مدت امتحان: ۷۵ دقیقه نام دبیر: احمد علی پور
--	--	---

لطفاً قبل از پاسخ‌گویی به سؤالات، به نکات زیر توجه فرمایید:

- ✓ استفاده از لاک غلط‌گیر ممنوع است.
- ✓ پاسخ‌ها را خوش خط و خوانا و فقط با خودکار آبی بنویسید؛ از هیچ رنگ دیگری استفاده نکنید.
- ✓ اگر غلط‌های املایی و انشایی به مفهوم و معنای پاسخ لطمه وارد کنند، نمره کسر خواهد شد.
- ✓ از نوشتن مطالب اضافی خودداری نمایید؛ پاسخ‌ها دقیق و مطابق با خواسته‌ی مسأله باشد (نه بیشتر و نه کمتر).

ردیف	سؤال‌ها (دقت کنید که سؤال‌ها در سه صفحه تنظیم شده است.)	نمره
در هر یک از موارد زیر، جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید.		
۱	الف) به قضیه‌ای که در آن به ثبوت یا نفی چیزی برای چیزی حکم می‌شود، قضیه‌ی حملی می‌گویند. ب) در قیاس استثنایی انفصالی، اگر یکی از مقدمات قیاس، قضیه‌ی منفصل حقیقی بوده و مقدمه‌ی دوم یکی از اجزای همان قضیه‌ی منفصل باشد، می‌توانیم تعداد چهار قیاس استثنایی تشکیل بدهیم که همه‌ی آن‌ها معتبر هستند. پ) اگر دو جزء یک قضیه‌ی منفصل بتوانند هر دو همزمان صادق باشند اما امکان نداشته باشد که هر دو همزمان کاذب باشند، منفصل مانعة‌الرفع نام دارد. ت) اگر دو جزء یک قضیه‌ی منفصل بتوانند هر دو همزمان کاذب باشند اما امکان نداشته باشد که هر دو همزمان صادق باشند، منفصل مانعة‌الجمع نام دارد.	۱
درستی و یا نادرستی هر یک از گزاره‌های زیر را با نوشتن کلمه‌ی «درست» و یا «نادرست» در جلوی آن‌ها مشخص کنید.		
۲	الف) «دیوید هیوم یک فیلسوف اسکاتلندی بود»، یک قضیه‌ی حملی شخصی است. درست ب) «رئیس جمهور کشور ایران در سال ۱۳۹۸ هجری خورشیدی»، یک تصدیق است. نادرست پ) «حسن روحانی رئیس جمهور نیست»، یک تصور است. نادرست	۰/۷۵
یکی از قضایای زیر شرطی و دیگری حملی است. در قضیه‌ی شرطی مقدم و تالی را مشخص کنید. در قضیه‌ی حملی موضوع و محمول را مشخص کنید.		
۳	الف) مرکز استان آذربایجان شرقی تبریز نیست. ب) مرکز استان آذربایجان شرقی تبریز الف) قضیه‌ی حملی است. موضوع: تبریز ب) قضیه‌ی شرطی است. مقدم: کچل طبیب بودی تالی: سر خود دوا نمودی.	۱
هر یک از مفاهیم زیر جزئی‌اند یا کلی؟		
۴	بلندترین قله‌ی روی کره‌ی زمین: کلی اورست: جزئی	۰/۵
هر یک از تعاریف زیر از چه قسمی است؟ (تعریف لغوی، تعریف از طریق ذکر مصادیق، تعریف مفهومی)		
۵	الف) فلز = چیزهایی نظیر آهن، طلا، مس، آلومینیوم و غیره فلز نامیده می‌شوند. تعریف از طریق ذکر مصادیق ب) استصنا = انجمن سازندگان تجهیزات صنعت نفت ایران تعریف لغوی پ) واپاشی هسته‌ای = به مجموعه فرایندهای مختلفی گفته می‌شود که در هسته‌ی اتم‌های ناپایدار پرتوزا رخ می‌دهد و پرتوهایی تولید می‌کنند که به آن‌ها پرتوهای رادیواکتیو گفته می‌شود. تعریف مفهومی	۰/۷۵
ایراد تعریف‌های زیر چیست؟ (دوری است، جامع نیست، مانع نیست، واضح نیست). برای هر تعریف فقط یک ایراد بنویسید.		
۶	الف) باسواد = شخصی که دارای تحصیلات دانشگاهی است. جامع نیست. ب) اینستاگرام = وسیله‌ی وقت‌گشی. واضح نیست. پ) مذکر = کسی که مؤنث نیست. دوری است. ت) جیوه = نوعی فلز سمی و سنگین. مانع نیست.	۱
هر یک از استدلال‌های زیر، نمونه‌ای از یک قیاس استثنایی اتصالی است. نتیجه‌ی هر استدلال را نوشته و نیز بنویسید که هر کدام به چه قاعده‌ای معروف است.		

۷	نام استدلال: قاعده‌ی رفع تالی اگر ملخ‌ها هجوم بیاورند، محصولات کشاورزی را نابود می‌کنند. محصولات کشاورزی نابود نشده است. ∴ ملخ‌ها هجوم نیاورده‌اند.	نام استدلال: قاعده‌ی وضع مقدم اگر جرمه‌های تخلفات رانندگی سنگین باشد، مردم کمتر قوانین راهنمایی و رانندگی را زیر پا می‌گذارند. جرمه‌های تخلفات رانندگی سنگین است. ∴ مردم کمتر قوانین راهنمایی و رانندگی را زیر پا می‌گذارند.	۱	
نوع هر یک از قضایای شرطی منفصل زیر را بنویسید (حقیقی، مانعة الجمع، مانعة الرفع).				
۸	الف) هر مثلثی یا متساوی‌الاضلاع است یا قائم‌الزاویه. منفصل مانعة الجمع ب) چراغ روشن یا گرما تولید می‌کند یا نور. منفصل مانعة الرفع پ) من در امتحان منطق یا قبول می‌شوم یا قبول نمی‌شوم. منفصل حقیقی	۰/۷۵		
در نمودار زیر، با توجه به قضیه‌ی داده شده و با توجه به دستورالعمل‌های روی فلش‌ها، قضایای بعدی را بنویسید (هر قضیه را از قضیه‌ی قبل از خودش به دست آورید). صادق و کاذب بودن و یا نامعلوم بودن صدق و کذب هر قضیه را نیز در داخل بیضی مربوطه بنویسید.				
۹	هیچ انسانی مریخی نیست. صادق عکس مستوی هیچ مریخی‌ای انسان نیست. صادق تناقض برخی مریخی‌ها انسان هستند. کاذب تداخل بعضی انسان‌ها مریخی نیستند. صادق تناقض هر انسانی مریخی است. کاذب تداخل هیچ انسانی مریخی نیست. صادق توجه: صادق بودن آخرین گزاره را از گزاره‌ی ماقبل آن نمی‌توان استنباط کرد؛ آن را از مرحله‌ی دوم دیاگرام می‌فهمیم.	۲/۵		
ابتدا مشخص کنید هر یک از قیاس‌های زیر شکل چندم است. سپس مشخص کنید هر قیاس معتبر است یا نه. در صورت نامعتبر بودن، دلیل آن را نیز بنویسید.				
۱۰	شکل: اول بعضی الف ب نیست. بعضی ب ج است. ∴ بعضی الف ج + نیست. معتبر ☐ نامعتبر ☒ دلیل: محمول نتیجه (یعنی ج) در نتیجه دارای علامت مثبت اما در مقدمه‌ی دوم دارای علامت منفی است.	شکل: چهارم بعضی ب الف نیست. هیچ ج ب نیست. ∴ بعضی الف ج نیست. معتبر ☐ نامعتبر ☒ دلیل: هر دو مقدمه سالبه هستند (دارای فعل منفی).	شکل: سوم هر ب الف - است. هر ب ج است. ∴ هر + الف ج است. معتبر ☐ نامعتبر ☒ دلیل: موضوع نتیجه (یعنی الف) مثبت اما در مقدمه‌ی اول دارای علامت منفی است.	۳
به سؤال‌های زیر پاسخ دهید.				
۱۱	الف) رابطه‌ی میان مصادیق دو مفهوم کلی جانور و جاندار چیست؟ ۰/۲۵ نمره عموم و خصوص مطلق ب) رابطه‌ی میان مصادیق دو مفهوم کلی آب و یخ چیست؟ ۰/۲۵ نمره تباین پ) سه تفاوت مهم میان متفکر نقاد و متفکر غیر نقاد را ذکر کنید. ۰/۷۵ نمره جدی گرفتن فرایند تفکر - توجه آگاهانه به آن - پرسیدن سؤالات درست و به‌جا ت) تفاوت اساسی استدلال قیاسی و استدلال استقرایی چیست؟ (تعریف هر دو) ۱ نمره استدلال قیاسی: استدلالی است که در آن مقدمات، ضرورتاً نتیجه را در پی دارند. استدلال استقرایی: استدلالی است که در آن مقدمات، از نتیجه حمایت نسبی می‌کنند. ث) در مناظره‌های تلویزیونی، هدف اصلی طرفین از استدلال آوردن چیست؟ چه نوع استدلال‌هایی را برای رسیدن به هدف خود به کار می‌گیرند؟ در گذشته، این گونه استدلال‌ها ذیل چه عنوانی بررسی می‌شد؟ ۱ نمره هدف، شکست دادن طرف مقابل است. از استدلال‌هایی استفاده می‌کنند که در مقابل آن‌ها، طرف مقابل حرفی برای گفتن نداشته باشد و مجبور به پذیرش نتایج آن‌ها و یا اعتراف به شکست شود. در گذشته این گونه استدلال‌ها را در فن «جدل» بررسی می‌کردند.	۳/۲۵		

در سؤال زیر، هر یک از موارد سمت راست می‌تواند در برخی موقعیت‌ها نمونه‌ای از یک مغالطه باشد. اسامی همدی مغالطه‌های لازم (۱۸ مغالطه) در سمت چپ نوشته شده است. شماره‌ی آن‌ها را در جلوی هر کدام که مناسب‌تر است، در داخل پرانتز بنویسید. ممکن است برخی موارد مصداق چند مغالطه باشند ولی شما هر مورد را فقط مصداق یکی از مغالطه‌ها که بسیار واضح‌تر است، در نظر بگیرید.

۱۲	❖ اگر کسی تلاش کند حتماً موفق می‌شود. محمد موفق شده است. پس، مطمئناً وی تلاش کرده است. (۱۰) ❖ فلسفه چیست؟ فعالیتی است که فیلسوفان انجام می‌دهند. (۸) ❖ شاعری به اسم سلطانی کرمانشاهی برای شاعر دیگری به اسم بیدل کرمانشاهی که چاق و شکم‌گنده بود، چنین سروده است: دیدم شکمی ز دور پیدا است بعد از دو سه روز بیدل آمد (۹) ❖ مسافری تابستان از بغداد به تبریز آمده بود. از وی پرسیدند: توی این هوای گرم، در بغداد چه می‌کردی؟ گفت: عرق. (۱۸) ❖ در آگهی یک مؤسسه‌ی حمل اثاثیه‌ی منزل چنین آمده: کارگران و رانندگان ما چنان ماهر هستند که تمامی اسباب و اثاثیه را صددرصد سالم به مقصد می‌رسانند. اما بعد از اسباب‌کشی، صاحب مؤسسه در جواب مشتری‌ای که اعتراض می‌کرد و می‌گفت: کارگران بی‌احتیاطی کرده و به برخی از وسایل صدمه وارد کرده‌اند، پاسخ داد: «این قدر خودتان را ناراحت نکنید. چیز مهمی نیست. پیش می‌آید.» (۱۵) ❖ شخصی از دیگری پرسید: آیا پدر و مادر شما در حیات هستند؟ وی پاسخ داد: خیر، رفته‌اند از فروشگاه زنجیره‌ای رفاه خرید کنند. (۵) ❖ چند روز پیش از اتوبیل وانت سر خیابان هندوانه خریدم. بعدش فهمیدم که فروشنده عمداً ترازو را دستکاری کرده تا وزن را بیشتر از مقدار واقعی‌اش نشان دهد؛ لطفاً از وانتی‌ها میوه نخرید چون ترازوهایشان را دستکاری می‌کنند. (۱۴) ❖ درگیری‌های مرزی بین هندوستان و پاکستان سبب کشته شدن سه سرباز هندی و به هلاکت رسیدن دو سرباز پاکستانی شد. (۱۳) ❖ پنجره‌ی آلومینیومی باز است و باز اسید نیست. پس، پنجره‌ی آلومینیومی اسید نیست. (۴) ❖ من دوست ایلیا هستم و ایلیا هم دوست آیدین است. پس، من دوست آیدین هستم. (۶) ❖ هفته‌ی گذشته که از مسافرت برمی‌گشتم، اتوبیل ما در بین راه با یک گاو تصادف کرد اما آسیب جدی ندید. (۱۲) ❖ فرمانده می‌گوید: فقط ترسوها از جنگ خوششان نمی‌آید. آیا کسی از شما هست که با جنگ مخالف باشد؟ (۲) ❖ شخصی با لباسی مندرس و حالتی مظلومانه و نسخه‌ای در دست جلوی داروخانه‌ای ایستاده و از شما می‌خواهد پولی به او بدهید تا بتواند داروهای موجود در نسخه را برای دخترش که در بیمارستان بستری است، بخرد. (۱) ❖ شخصی به دوستش گفت: چشمم درد می‌کند. چاره‌ی آن چیست؟ دوستش پاسخ داد: پارسال دندان من درد می‌کرد. آن را کشیدم و راحت شدم. (۱۱) ❖ هر انسان خوشبختی ثروتمند است پس هر انسان ثروتمندی خوشبخت است. (۱۷) ❖ می‌خواهیم این خیابان را به اسم هنرمندانه، زیبا و آسمانی «فرشته» نام‌گذاری کنیم. اهل ذوق و ادب‌دوستان موافق دستشان را بلند کنند. (۷) ❖ اگر خوب درس بخوانی حتماً قبول می‌شوی. اما تو خوب درس نخوانده‌ای. پس، قبول نمی‌شوی. (۳) ❖ هیچ ببری گاو نیست. هیچ گاوی زرافه نیست. پس، هیچ ببری زرافه نیست. (۱۶)	(۱) مغالطه‌ی توسل به احساسات (۲) مغالطه‌ی مسموم کردن چاه (۳) مغالطه‌ی رفع مقدم (۴) مغالطه‌ی اشتراک لفظ (۵) مغالطه‌ی نگارشی کلمات (۶) مغالطه‌ی عدم تکرار حد وسط (۷) مغالطه‌ی تله‌گذاری (۸) مغالطه‌ی تعریف دوری (۹) مغالطه‌ی بزرگ‌نمایی و کوچک‌نمایی (۱۰) مغالطه‌ی وضع تالی (۱۱) مغالطه‌ی تمثیل ناروا (۱۲) مغالطه‌ی ابهام در مرجع ضمیر (۱۳) مغالطه‌ی بار ارزشی کلمات (۱۴) مغالطه‌ی تعمیم شتاب‌زده (۱۵) مغالطه‌ی استثنای قابل چشم‌پوشی (۱۶) مغالطه‌ی استدلال نامعتبر (عدم رعایت شرایط قیاس) (۱۷) مغالطه‌ی ابهام انعکاس (۱۸) مغالطه‌ی توسل به معنای ظاهری	۴/۵
	❖ هیچ ببری گاو نیست. هیچ گاوی زرافه نیست. پس، هیچ ببری زرافه نیست. (۱۶)		
	موفق و شاد باشید. احمد علی پور	جمع نمره	۲۰